

M-119/2011 Álit 20. júní 2012

Álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 20. júní 2012 gaf kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-119/2011:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 5. desember 2011 bað X, hér eftir einnig nefndur álitsbeiðandi, um álit kærunefndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna kaupa á bifreiðinni xx-000, sem álitsbeiðandi keypti þann 7. október 2011 af Y fyrir milligöngu bílasölnnar Z.

Álitsbeiðandi telur bifreiðina hafa verið gallaða og krefst þess að kaupnum verði rift, auk þess sem seljandi greiði honum útlagðan kostnað, sem er samkvæmt meðfylgjandi reikningum kr. 28.389.

II

Málsmeðferð kærunefndarinnar

Með bréfi, dags. 8. desember sl., gaf kærunefndin y kost á andsvörum og frest til þess að skila þeim til 22. desember. Engin andsvör bárust.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Í álitsbeiðni kemur fram að álitsbeiðandi keypti bifreiðina xx-000, BMW 735i, árgerð 2002, ekinn um 140.000 km, þann 7. október 2011 af seljanda fyrir milligöngu bílasölnnar Z. Söluverðið, kr. 3.580.000, var það greitt annarsvegar með bifreiðinni xx-000, sem er af gerðinni Hyundai Tucson, árgerð 2007, ekinn um 85.000 km, og hinsvegar með bílasamningi frá SP fjármögnun. Segir álitsbeiðandi að strax eftir kaup hafi hann orðið þess var að mikill reykur kom úr pústi bifreiðarinnar, en bifreiðasalinn hafi tjáð honum að það slíkt væri eðlilegt í bifreiðum sem hefðu staðið lengi á bílasölu og þá skýringu tók álitsbeiðandi trúanlega. Daginn eftir kaupin segir álitsbeiðandi að bíllinn hafi orðið rafmagnslaus og í kjölfarið þurft að skipta um rafgeymi, en seljandi hafi útvegað nýjan geymi. Þá hafi seljandi lofað að afhenda auka lykil sem virkaði með fjarstýrðri samlæsingu bifreiðarinnar, en nýr lykill kostar að sögn álitsbeiðanda um kr. 50.000. Þetta hafi seljandi ekki staðið við. Um 10 dögum eftir kaupin hafi álitsbeiðandi farið erlendis í tæpa viku. Hafi hann ekið til Keflavíkur á bifreiðinni og skilið hana þar eftir. Að ferð lokinni á leið aftur til Reykjavíkur hafi álitsbeiðandi tekið eftir því að kviknað hafði á olíuljósi bifreiðarinnar. Í ljós kom að á vélina vantaði 1.5 lítra af olíu. Í kjölfarið fór álitsbeiðandi með bifreiðina til bílasalans og sagðist vilja skila henni vegna þess að vélin brenndi olíu. Hafi bílasalinn bent honum á að fara með bifreiðina á verkstæði til skoðunar. Var bifreiðin skoðuð á tveimur verkstæðum og var talið, á báðum stöðum, að vél bifreiðarinnar væri óþétt og að viðgerðarkostnaður gæti numið á bilinu kr. 500.000 til kr. 900.000. Þá kemur fram í álitsbeiðninni að álitsbeiðandi telur sig hafa greitt of hátt verð fyrir bifreiðina, en bifreiðar af sömu tegund og af sömu árgerð, með stærri vél, hefðu verið að seljast á lægra verði en umþrætt bifreið. Að lokum, þá kemur það fram í álitsbeiðani að seljandi bifreiðarinnar xx-000 hafi í kjölfar kvörtunar álitsbeiðanda, krafist hann um viðgerðarkostnað á uppþökubifreiðinni, en álitsbeiðandi hafi hafnað því, enda hafi það legið

skýrt fyrir við kaupin, að uppítökubifreiðin væri hvort tveggja, fyrrum bílaleigubifreið og tjónabíll.

IV

Úr gögnum máls

Í gögnum máls er að finna tölvupóstsamskipti milli seljanda og álitsbeiðanda. Er annars vegar að finna tölvupóst frá seljanda, dags. 20. desember, þar sem fram kemur að seljandi taki ekki þátt í kostnaði vegna viðgerða á umþrættri bifreið, nema að álitsbeiðandi hafi samráð við hann um viðgerðirnar og að í póstinum felist enginn viðurkenning á ábyrgð. Í tölvupósti frá álitsbeiðanda, dags. 29. desember, eru ítrekaðar riftunarkröfur hans, og vísað til þess að kaupverð hafi verið of hátt, og að seljandi hafi vitað um ástand bifreiðarinnar sem tekinn var upp í, en svo virðist sem deilt sé um viðgerðarkostnað á þeirri bifreið einnig, án þess að það verði frekar rakið hér.

V

Niðurstaða kærunefnarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og seljanda falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. lög nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir lög nr. 48/2003 um neytendakaup, sbr. 2. mgr. 1. gr. laganna. Við afgreiðslu málsins hefur kærunefndin leitað aðstoðar sérfróðs aðila samkvæmt heimild í 2. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 766/2006.

Seljandi hefur ekki sent kærunefndinni andsvör og verður að því er atvik málsins varðar að byggja á því sem kemur fram í þeim gögnum sem álitsbeiðandi hefur sent nefndinni.

Eins og að framan er rakið keypti álitsbeiðandi bifreiðina xx-000, sem ágreiningur aðila stendur um, þann 7. október 2011. Bifreiðin var nýskráð 3. september 2002 og var því á tíunda aldursári þegar kaupin fóru fram og hafði verið ekið 140.000 km. Álitbeiðandi varð þess var strax eftir kaupin að úr þústurröri bifreiðarinnar kom óeðlilega mikill reykur en bílasalinn hafi tjáð honum að slíkt væri eðlilegt fyrst um sinn í bifreið sem hefði staðið lengi óhreyfð og tók álitsbeiðandi þá skýringu gilda. Af atvikalýsingu álitsbeiðanda má ráða að hann hafi þá ekið bifreiðinni nokkurnveginn klakklaust næstu tíu daga, utan vandræða með rafgeymi, þá farið erlendis í tæpa viku, en orðið var við það strax eftir heimkomu, þ.e. þann 21. október, að vél bifreiðarinnar væri olúlaus. Sama dag hafi hann kvartað við bílasala og seljanda bifreiðarinnar. Í kjölfarið lét álitsbeiðandi skoða bifreiðina á tveimur verkstæðum, með sömu niðurstöðu; að vél bifreiðarinnar brenndi olú og væri því lang líklegast óþétt og viðgerðarkostnaður gæti numið á bilinu kr. 500-900.000.

Að framansögðu er ljóst að álitsbeiðandi kvartaði undan galla á bifreiðinni, strax og hann varð hans var.

Í kaupsamningi og afsali fyrir bifreiðni xx-000, dags. 7. október 2011, segir m.a. eftirfarandi: „Ökutækið selst í núverandi ástandi sem kaupandi hefur kynnt sér og sætt sig við, en seljandi kann að vera ábyrgur gagnvart kaupanda vegna galla samkvæmt almennum reglum. [...] Kaupandi er hvattur til að kynna sér verð á sambærilegum ökutækjum fyrir undirritun kaupsamnings!“

Samkvæmt þessum ákvæðum kaupsamningsins falla kaupin á bifreið álitsbeiðanda undir 17. gr. neytendakaupalaga sem nær til sölu hlutar „í því ástandi sem hann er“ og sölu hluta á uppboði. Sala á notuðum hlutum fellur því alla jafna undir þessi lagaákvæði. Í 1. mgr. 17. gr. segir m.a.:

Þótt söluhlutur sé seldur „í því ástandi sem hann er“ eða með öðrum áþekkingum almennum fyrirvara telst hann gallaður þegar:

a. ástand söluhlutar er verra en neytandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti;

b. fyrir liggja atvik sem lýst er í b- eða c-lið 1. mgr. 16. gr.

Í b- og c-lið 1. mgr. 16. gr. segir síðan:

b. seljandi hefur við kaupun vanrækt að gefa upplýsingar um atriði varðandi hlutinn eða not hans sem seljandi hlaut að þekkja til og neytandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megi ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupun;

c. hann svarar ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hefur við markaðssetningu eða á annan hátt gefið um hlutinn, eiginleika hans eða notkun nema seljandi sýni fram á að réttar upplýsingar hafi verið gefnar neytanda við kaupun eða að upplýsingarnar hafi ekki haft áhrif á kaupun;

Þá segir í 3. mgr. 16. gr. laganna að neytandi geti ekki borið neitt það fyrir sig sem galla sem hann vissi eða mátti vita um þegar kaupun voru gerð. Þetta ákvæði laganna leggur kaupanda á herðar ákveðna skyldu til þess að skoða söluhlut áður en kaup fara fram.

Í álitsbeiðni kemur fram að kaupandi hafi við kaupun orðið varð við að mikill blár reykur kom úr pústkerfi bifreiðarinnar. Hafi hann spurt bifreiðasalan hverju þetta sætti, en sá hafi tjáð honum að þetta væri eðlilegt þar eð bifreiðin hefði staðið lengi óhreyfð. Vill kærunefndin í þessu sambandi benda á að þessi skýring bifreiðasalans, sem er umboðsmaður seljanda bifreiðarinnar, fær ekki staðist. Það að bifreið gefi frá sér mikinn bláan reyk er vísbending um að vélin brenni olíu, venjulega vegna þess að olía lekur með ventlum inn á strokka vélarinnar þegar hún stendur óhreyfði í einhvern tíma. Þegar vélin er ræst kemur blár reykjarmökkur. Það sama getur átt sér stað þegar vélin er orðin heit, gengur hægagang um stund en fær síðan inngjöf. Að mati kærunefndarinnar er því hér um að ræða upplýsingagjöf af hálfu umboðsmanns seljanda sem ekki fæst staðist.

Í kaupsamningi og afsali kemur fram að álitsbeiðandi staðfestir að seljandi hafi vakið athygli hans á því að láta óháðan aðila meta ástand ökutækisins. Ekkert kemur fram í gögnum málsins að álitsbeiðandi hafi gert það þó full ástæða hafi verið til, en umþrætt bifreið var komin nokkuð til ára sinna, um 10 ára gömul og ekin um 140.000 km. Hinsvegar er sá galli í vél bifreiðarinnar þess eðlis að ekki er öruggt að skoðun óháðs aðila, eða álitsbeiðanda sjálfs, hefði leitt gallan í ljós.

Þá hefur álitsbeiðandi kvartað undan því að verð umþrættrar bifreiðar hafi verið í hærra lagi. Hvað það atriði varðar, er það álit kærunefndarinnar að verð á bifreiðum á þessum aldri geti verið afar mismunandi eftir ástandi, útliti og notkun bifreiðarinnar. Athugun nefndarinnar á viðmiðunarverði hefur þó leitt í ljós að söluverð bifreiðarinnar geti talist í hærra lagi. Það verði hinsvegar að taka tillit til þess að verðmat á bifreiðinni xx-000, sem tekin var upp í við kaupun, verður einnig að teljast geta verið í hærra lagi. Fram kom í samningi aðila að álitsbeiðandi hafi verið hvattur til þess að kynna sér verð á sambærilegum bifreiðum fyrir kaupun en svo virðist sem álitsbeiðandi hafi látið undir höfuð leggjast að sinna þeirri hvatningu og verður hann að bera hallan af því.

Að mati kærunefndarinnar breytir þetta þó ekki því að ástand vélar bifreiðarinnar og þar með söluhlutarins, hafi verið verra en álitsbeiðandi hafði ástæðu til að ætla miðað við

kaupverð og atvik að öðru leyti, sbr. a-lið 17. gr. laganna, en þrátt fyrir að álitsbeiðandi hefði mátt búast við því að bifreiðinn þarfnæðist einhverra viðgerða fyrir eða síðar, þá hafi hann ekki mátt búast við því að vél bifreiðarinnar væri jafn illa farin og raun var. Að öllu ofanvirtu er það því álit kærunefndarinnar að bifreiðin sé gölluð og að kaupandi geti gripið til vanefndarúrræða skv. 1. mgr. 26. gr. laga nr. 48/2003 en þar segir m.a. að seljandi geti krafist riftunar kaupanna samkvæmt ákvæðum 32. gr. laganna. Í 32. gr. segir að í stað afsláttar geti kaupandi krafist riftunar kaupanna nema galli sé óverulegur.

Kærunefndin telur enda þótt gallar á bifreiðinni hafi verið nokkrir, séu þeir ekki það verulegir miðað við aldur bifreiðarinnar og akstur hennar að álitsbeiðandi geti krafist riftunar kaupanna samkvæmt framangreindum lagaákvæðum. Hins vegar telur kærunefndin að álitsbeiðandi eigi samkvæmt c-lið 1. mgr. 26. gr. laga nr. 48/2003 rétt á afslætti af kaupverði og verður að meta hann með tilliti til kostnaðar við viðgerð á vél bifreiðarinnar.

Í málinu liggja fyrir tvær verkáætlanir vegna viðgerðar á bifreiðinni. Sú fyrri áætlað að viðgerð muni kosta um kr. 500.000 en sú síðari telur kostnað líklega muni hlaupa á kr. 650.000-950.000. Þessum áætlunum hefur ekki verið mótmælt af seljanda, auk þess sem að fyrir liggur að síðari verkáætlunin var framkvæmd að kröfu seljanda. Þar sem að endanlegur kostnaður liggur ekki fyrir, verður kærunefndin að meta afslátt að álitum og er hann metinn hæfilegur kr. 500.000. Þá telur kærunefndin rétt að seljandi afhendi álitsbeiðanda auka lykil að hinni seldu bifreið, svo sem hann hefur lofað að gera.

VII Álitsorð

Seljandi, Y, greiði álitsbeiðanda, X, samtals kr. 500.000 og afhendi honum einnig auka lykil að bifreiðinni.

Áslaug Árnadóttir

Lárus M.K. Ólafsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir